

jutottak el a francia vigjáték egységes ját-szási stílusáig. Ezt sokszor éreztük ma is. A főbb szerepeket *Harsányi Margit*, *Wirth Sári*, *Szohner Olga*, *Almássy Endre* és *László Tivadar* játszották.

Félmillió koronáért barakkokat épített a város.

— Karátsony államtitkár leirata. —

(Saját tudósítónktól.) Eddig az volt Szegeden a szokás, hogy a gyakorlatokra bevonuló tartalékosokat magánházaiknál helyezték el. Azelőtt a külvárosi háztulajdonosokat kötelezték arra, hogy a törvényben megállapított nevetségeseen csekély díjért szállást adjanak, az utóbbi időben azonban már a belvárosi házak tulajdonosait is kötelezték szállásadásra. A belvárosi háztulajdonosok eleinte szerettek volna kitérni e kötelesség alól, amely kényelmetlen és kellemetlen volt, de minden igyekezetük hiába valónak bizonyult, mert a törvény végtére is törvény és azt végre kell hajtani. Miután másképpen nem tudtak segíteni magukon a háztulajdonosok, kénytelenek voltak a tartalékosokat saját költségükön szállodában elhelyezni.

Ezen az állapoton már régóta változtatni akart a hatóság. A tanács úgy vélte orvosolni a bajokat, hogy tervbe vette barakkok építését az átvonuló tartalékosok részére. A mérnökség már ki is dolgozta a terveket, a melyek szerint a Cserepešoron építenének nyolc, köből épült barakkot, amelyeknek mindegyike kétszáz ember befogadására lenne alkalmas. Eszerint 1600 embert tudnának az épületekben elhelyezni. A befogadó képesség meg is felelne, mert ezidőszáig 4500 tartalékos jön minden évben Szegedre, de három turnusban. Tavasszal is, nyáron is, ősszel is 1500—1500 tartalékos vonul be fegyvergyakorlatra.

A tanács a tervről értesítette a honvédelmi minisztert, akitől megkérdezte, mennyivel járulna hozzá évenként a barakk építéséhez, illetve mekkora bérösszeget fizetne a barakkok használatáért.

A honvédelmi miniszter megbízásából most *Karátsony* államtitkár felelt a tanácsnak. A leiratban, amely szombaton érkezett meg Szegedre, azt írja az államtitkár, hogy a hadügyminiszterrel történt megállapodás szerint hajlandó a honvédelmi miniszter is évi 3000, a hadügyminiszter is évi 3000 korona bért fizetni a barakkok használatáért és kötelezi magát mindegyik miniszterium arra, hogy huszonöt éven keresztül fizeti a városnak ezt az összeget. Kiköti az államtitkár azonban azt is, hogy abban az időben, amikor nincsenek a barakkokban tartalékosok, azokat más csapatok elhelyezésére is föllehet használni.

A barakkok építése a városnak 560.000 koronába kerülne. Ennek az összegnek az annuitása, valamint a tisztek elszállásolásának az évi költsége összesen 62.000 koronát tesz ki. A gyakorlatra bevonuló tartalékos tiszteket ugyanis a város szállásolja el a szállodákban, ahol értük naponként és fejenként két koronát fizet. Ebből az összegből a hadvezetőség mindössze hetven fillért térít meg. A 62.000 koronának nem egészen tíz százalékát fizeti tehát a két miniszterium, a fennmaradó 56.000 korona fedezéséről tehát a városnak kell gondoskodnia.

Miután a barakkok építésével a háztulajdonosok szabadulnának meg egy kényelmetlen tehertől, a törvény alatt úgy gondolkoznak, hogy az említett összeg egy részét a háztulajdonosoknak kellene fizetni. Két alternatív megoldási mód van erre. Az egyik terv szerint a háztulajdonosok a házbérvédelem egy százalékát fizetnék megváltási díj fejében, a másik megoldási terv szerint pedig a Kisköruton belüli házak tulajdonosai évi 25, a két körut között lévő házak tulajdonosai évi 15, a Nagyköruton túl lévő há-

zak tulajdonosai évi 8 koronát fizetnének azért, hogy ne szállásoljanak el katonákat a házaikban.

A pénzügyi bizottság, amelynek a katonai ügyosztálya betérjeszti a honvédelmi államtitkár leiratát, a közeli napokban foglalkozni fog már a kérdéssel és dönteni fog afölött is, mennyivel járulnak hozzá a háztulajdonosok a barakkok építési költségeihez. A pénzügyi bizottság határozata természetesen nem lesz végleges, mert az ügyben a közgyűlés határozata lesz a döntő.

Alkoholisták és antialkoholisták.

(FOREL ÉS A CIPÉSZAPOSTOL.)

Forel Ágost, a világhírű svájci tudós-humanista, az emberiség ideális haladásának egyik világbajnoka, alkoholelles szabad-előadásában előszeretettel mondogatja: — *Engem egy cipész tett absztinenssé.* — *Forel* hosszabb ideig igazgatója volt a Zürich melletti nagy svájci országos tébolydának. A *Burghölzlin* levő intézet felé vezető ut mentén pedig ezidőben egy Krisztus-fejű alacsony, sovány, még fiatal családós-ember verte a kaptafát. Kis üzletének ajtaja-ablaka az utra nyílt, melyen munka közben gyakrabban láthatta: hogyan viszik több-kevesebb íékezéssel, rendszerint kocsin, az alkoholizmus folytán elmebetegg lett szerencsétleneket az intézet felé s hosszabb idő múlva miként térnek ezek vissza józanul, békésen, egészségesen, szabadon. Az emberszeretet őseréji nemességgel lüktetett a jelentéktelen testalkatu emberben, aki egy napon egyszerre csak beállított a tébolyda igazgatójához s *Forel* arra kérte: engedné meg neki, hogy az alkohol betegeivel megismerkedhesék és őket gyakrabban meglátogathassa. *Forel* kérdésére aztán megokolta nagy óhaját: ezeknek a szerencsétleneknek a *lelkökre akar hatni* s arra akarja őket bírni, hogy az intézetet elhagyva, *első utjuk hozzá vezesse őket.*

Forel ekkor még *mérsékelt* ivó volt. A mi cipészünk azonban már felhagyott a napi egy-két deci könnyű bor élvezésével is, házából száműzte az alkoholt s magában: Istennének és önmagának örök fogadalmat tett, hogy egész életén át teljesen absztinens lesz. Az előtte elvonuló sötét képek érlelték elhatározását s bár maga soha szenvedélyes ivó nem volt s így az alkoholizmus testet-lelket romboló veszedelme nem fenyegette: *a teljes önmegtartóztatást* példaadásul kényszerítette önmagára, nem akart olyan pap lenni, aki nyilvánosan vizet prédikál és titokban bort iszik.

Az alkoholizmus betegeivel megbarátkozott s mikor ezek az intézet elhagyásával fölkeresték: megfogadtatta velök, hogy soha többé egyetlen egy csöpp szeszt se bocsátanak le torkukon s később velök *alkoholelles egyesületet alapított*, melynek fővédője ekkor már maga *Forel* lett, akit a cipésznek valóban apostoli eljárása mihamarabb teljesen megtérített. *Forel* agitálása folytán aztán nemsokára megalakítják az első svájci *alkoholelles menhelyet* s ennek gondnoka (*Hausvater*) a legméltóbb, leghivatottabb „térítő”: a mi cipészünk lett. S ma is — tizen-nyolc év múlva — gyönyörű hivatottsággal, igen szép eredményekkel vezeti ezt a humanus intézetet, amilyen azóta Svájcban már tíz alakult.

(KI — „ALKOHOLISTA?”)

Nálunk Magyarországon is bizonyára nagyon sokan tiltakoznának az ellen, hogy alkoholistáknak minősítsenek, amiért asztalukon bor, sör, s holmi „jófajta”, „tisztá” szilvórium, likőrféle is szerepel. Egy-egy pohár habzó sör, vízzel vegyített hamisítatlan bor, peésenye mellé arany színű ófajta Noe-nedű, a fekete kávéhoz gyűszűnyi pálinka, vagy már ebéd előtt is appetitóriumi: mindez a jól étkező embert csak nem avatja még alkoholistává? Hiszen ez csak „rendes” ivás,

„mértékletesség”, melyet az egészséges szervezet nemcsak elbir, de meg is kíván, velejárója az életnek, amelyke fölnevelődöttünk s a melyre való hajlamainkat már több évszázados örökségül hoztuk e világra. S ha olykor — valami kínálkozóbb alkalomkor — sürűbben is telik-ürül a pohár: az idegeknek ez a „felvillanyozása”, ez a vidám mesterséges rózsaszínű fátyol, melyet édes illúziókel-tésül, búfelejtőül a való élet elé varázsolunk: ez csak nem tekinthető annak az alkoholista-nívónak, mely aztán már oly könnyen leve-zető lépesőfoka az — *alkoholizmusnak*?

Pedig, bár sokaknak ez az életmód látszólag, sőt tényleg is meg nem árt, aki ily rendszeresen szeszélvező, az már többé-kevésbé mégis csak alkoholista, mondjuk: mértékletes alkoholista, de az, mert hovatovább mindinkább megkívánja, sőt megköveteli szervezete a bizonyos napi mennyiségű szeszt, mint ahogy a dohányos ember naponként a maga szivar-, cigaretta-, vagy pipa-kvantumát. A rendszeres ivás: szokásává, második természetévé vált s a megszokást a szenvedélytől — sok szomorú példa bizonyítja — gyakran csak az a halszál választja el, melyen túl a *józan élet* veszedelmes örvénybe, sőt örök sirba is esik. Tagadhatatlan, hogy az alkohol sokaknak kellemes órákat szerez, nem is árt meg nekik, s bizonyára az ellentábor jóhiszemű tulzása, hogy a bűnnek, nyomornak, lelki és testi degeneráltságnak voltaképeni szülőanyja az alkohol démona, de, hogy ez legveszedelmesebb tényezője a szellemi, erkölcsi és testi züllésnek, *szenvedéllyé* válna, *betegséggé* fajulva pusztításaiban a legborzalmasabb: börtöneink, tébolydáink, szegény- és lelenházaink, kórházaink és — mind sürűbben szaporodó s mind nagyobbá és disze-sebbé váló pálinkás-üzleteink bizonyítják.

Az absztinensek minden rendszeres ivót alkoholistának tekintenek, maguk a *mértékletes* ivók azonban csakis az *iszákosokat*, akik ugyan szintén hangoztatják, még pedig a napnak, sőt még az éjszakának is minden kínálkozó órájában az absztinens-jelszót: *Le az alkohollal!*, de csak oly értelemben, hogy le — a torokba.

(MAGYAR ALKOHOLELLENES EGYESÜLETEK.)

Nem az alkohollal való élés, de a visszaélés eredményezte a humanizmus jegyében azokat a mozgalmakat, melyek az alkohol elleni küzdelmet ma már vilgharccá növelték. Az alkoholellesek tábora egyre nő s lelkes csapatai a világ minden részében vannak. Azért ugyan az emberek a világ minden részében isznak s valószínűleg inni is fognak, míg a világ világ lesz, de áldásos hatása máris van a józanság körüli toborzásnak, sőt egy egész ország: Norvégia, melynek népességét épen az alkohol már-már a züllés szélére juttatta, az utolsó félszázad alatt alkoholelles intézményei által a józanság folytáni szakadatlan fejlődés, a jólét egészséges virágzásának utánzásra méltó szép példáját nyújtja. Az emberek még mindig isznak ezen a földön, de egyre terjed az alkohollal való visszaélés lelket-testet romboló, gyilkoló hatásának elrettentő ösmerete, a köztudatba mindjobban beékelődik, hogy vannak nemesebb, igazabb s hatásukban csakis gyógyító élvezetek, szebb, lélekemelőbb és mindezt s mindennekfölött egészségesebb szórakozások, mint a — szesz. S ezek nem rövid időre és későbbi eltompulás árán élénkitik a gondolkozást, üditik a lelket, a kis gyönyörért soha nem szednek nagy lelki és testi adót, de csakis gazdagítják lelkivilágunkat s így a lélek porhüvelyébe is erőt varázsolnak.

Nálunk az *Országos magyar alkoholelles egyesület* volt az első, mely megalakult s követte *Forel* védnöksége mellett a *Good Templar* világrend magyarországi ághajtása. Ezekhez alakultak egyes kisebb alkoholelles munkás- és más egyesületek.

Legújabbán *Országos mértékletességi szövetség* alakult, még pedig — s ez nem tréfa